

YTTRANDE

Datum
2019-05-27

Diarienummer
1.1.3-2019-00967

GD-2019-104

Ert diarienummer
N2019/00192/D

Handläggare
Magnus Friberg

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

Betänkande av Utredningen om radiospektrumanvändning i framtiden — Frekvenser i samhällets tjänst (SOU 2018:92)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansiär och forskningspolitisk rådgivare. I rollen som finansiär av forskning och som svensk partner i internationella forsknings Samarbeten stödjer Vetenskapsrådet flera aktiviteter som är beroende av tillgång till radiospektrum, såväl för passiva mottagare som för aktiva system för mätningar eller kommunikation.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet tillstyrker förslagen i sin helhet om att mottagning av signaler kan skyddas på likande vis som idag görs för sändare, att frekvensutrymme bättre ska kunna samutnyttjas av aktörer med olika behov och att tilldelning för olika behov då kan delas i tid och plats.

Vetenskapsrådet tillstyrker utrednings slutsats att offentliga aktörer ska använda bästa tillgängliga teknik för sändning och mottagning för att därigenom minska sina behov av frekvensutrymme men avstyrker förslaget om att offentliga aktörer, inklusive forskningsinstitutioner, ska betala nyttjandeavgift för tilldelade radiospektrum.

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget om att en central myndighet beslutar om tilldelning av radiospektrum för alla offentliga och kommersiella aktörer.

Vetenskapsrådet har inga synpunkter på förslagen om hur tilldelningen av radiospektrum till kommersiella aktörer sker med mindre än att även forskningens behov ska tas i beaktande när dessa radiospektrum fördelas.

Skäl för Vetenskapsrådets ståndpunkter

I betänkandet anges flera förändringar som torde leda till ett effektivare utnyttjande av radiofrekvenser i Sverige. Vetenskapsrådet välkomnar särskilt förslaget om att även mottagning av radiosignaler ska kunna skyddas då det är av yttersta vikt för svensk forskning inom områden så som radioastronomi, atmosfärsforskning och forskning som använder mottagare för signaler från radiokällor belägna utanför Sverige så som geofysiska undersökningsmetoder eller data från satelliter.

I många fall kan forskningen dela på frekvensutrymme i plats och/eller tid med andra tillämpningar varför förslaget om samutnyttjande av frekvensband kan vara av stor betydelse för forskningen inom de frekvensband som nu eller i framtiden även används i andra syften. Detta förutsätter dock god kommunikation och förståelse mellan användarna av de berörda spektra. Vetenskapsrådet stödjer därför även detta förslag med förbehållet att forskningens särskilda behov ska tas i beaktande.

Vetenskapsrådet är också överens med utredningen avseende att bästa möjliga teknik ska användas för radiokommunikation, även för de frekvenser som tilldelas offentliga aktörer. Detta för att minska enskilda användares behov av spektrum och minska störningar för andra användare. Dock anser Vetenskapsrådet att detta bäst görs med reglering och uppföljning och inte genom att avgiftsbelägga offentlig aktörers tilldelade spektrum. Att avgiftsbelägga frekvenser som tilldelas den offentliga verksamheten, såsom försvaret, räddningstjänsten och forskningen skulle leda till rundgång i de statliga finanserna och riskera en sub-optimering där offentliga aktörer väljer att kortsiktigt spara kostnader genom att avstå från frekvensutrymme trots att det finns ett långsiktigt behov för viktiga samhällstjänster. Vetenskapsrådet ser också en risk med förslaget att 'populära' frekvensband som tilldelats offentliga aktörer ska ha högre avgift. Det kan leda till indirekt konkurrens mellan offentliga aktörer om frekvensutrymme. Det är olyckligt om mindre resursstarka offentliga aktörer tvingas ge upp spektrum till de mer resursstarka även där det inte är gynnsamt för den långsiktiga samhällsutvecklingen. Vetenskapsrådet ser grundforskning som ett tydligt exempel på en verksamhet som är viktig för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling men där det finns begränsade resurser för att ekonomiskt konkurrera med andra verksamheter.

Vetenskapsrådet stödjer också förslaget att en central myndighet beslutar om tilldelning av frekvenser för såväl kommersiella som offentliga aktörer. Det är viktigt att tilldelningen sker opartiskt och utifrån internationella överenskommelser och med kunskap om tekniska möjligheter och begränsningar, olika aktörers behov samt koordinerat över hela landet och över det tillgängliga frekvensspektret. Det är därför fördelaktigt för samhället att tilldelningen av frekvenser sker genom en

central aktör med möjlighet och kompetens att väga olika intressen mot varandra och som även kan tillse att användningen av frekvensband som kan utnyttjas av flera aktörer samordnas där det så är möjligt.

Yttrandet har beslutats av generaldirektör Sven Stafström i närvaro av juristen Victoria Söderqvist och seniora rådgivaren Magnus Friberg, föredragande. I den slutliga handläggningen har analytikern Gustav Hansson och avdelningschefen Sofie Björling deltagit.

Sven Stafström
Generaldirektör

Magnus Friberg
Senior rådgivare

Kopia till Utbildningsdepartement